

ת"פ 10873/06/15 - מדינת ישראל נגד אילן ירון, ג.מ. וידאו ליין בע"מ, קמפוס יעוץ אקדמי ניהול כוח-אדם בע"מ, ניליס יעוץ וניהול בע"מ, קמפוס מידע בע"מ, כולם

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 10873-06-15 מדינת ישראל נ' ירון ואח'

בפני
בעניין: כבוד השופט ד"ר שאול אבינור
מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד ליאת מנור
פרקליטות מחוז תל-אביב (מיסוי וכלכלה)

המאשימה

נגד

1. אילן ירון
 2. ג.מ. וידאו ליין בע"מ
 3. קמפוס יעוץ אקדמי ניהול כוח-אדם בע"מ
 4. ניליס יעוץ וניהול בע"מ
 5. קמפוס מידע בע"מ
- כולם ע"י ב"כ עו"ד ערן ערבה

הנאשמים

גזר דין

א. רקע כללי והסדר הטיעון בין הצדדים:

1. נאשם 1 (להלן - הנאשם) הודה, במסגרת הסדר טיעון דיוני, בעובדות כתב האישום המתוקן. ההודאה ניתנה בשמו ובשמן של נאשמות 2 עד 5 (להלן - החברות), ועל יסודה הורשעו הנאשמים כולם בשרשרת ארוכה של עבירות בניגוד להוראות פקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן - הפקודה).
הסדר הטיעון הינו, כאמור, הסדר דיוני וממילא אינו כולל הסכמות לעניין העונש. יחד עם זאת, הוסכם בין הצדדים כי ביחס לחברות-הנאשמות ייטען לקנס סמלי, בסך של 1,000 ₪ לכל נאשמת.
2. כתב האישום המתוקן אוחד חלק כללי וארבעה אישומים. החלק הכללי מתאר את דרך פעולתו של הנאשם בביצוע העבירות, תוך שימוש בחברות, כאשר ארבעת האישומים מתייחסים באופן קונקרטי לעבירות שבוצעו באמצעות ועל ידי כל אחת ואחת מהחברות.
3. החלק הכללי לכתב האישום המתוקן מציין, בתמצית, כלהלן:

עמוד 1

- הנאשם הינו כלכלן בהשכלתו ומרצה בתחום זה במוסדות שונים. במהלך השנים החליף הנאשם את שמו במרשם התושבים, מספר פעמים, והשמות הנוספים שהיו לו הינם: "אילן צ'יסענובר" ו"מנחם (מני) גלעד קלישטיין".
- בכל אחת מהשנים 2001 עד 2010 הפיק הנאשם הכנסות הן מעיסוקו כמרצה והן ממתן ייעוץ כלכלי ושירותי טיוב נתונים. על מנת להעלים את הכנסותיו פעל הנאשם במרמה, עורמה או תחבולה, בכך שפתח את החברות על שמות אנשים שונים ("אנשי קש"), ופעל במסגרתן להעלמת הכנסותיו. ברוב החברות שהקים הנאשם, בעזרת אנשי הקש, הוא לא רשם את הבעלות על שמו במטרה להעלים את הכנסותיו.
- בתקופה הרלוואנטית לכתב האישום המתוקן היה הנאשם חייב בהגשת דין וחשבון שנתי על הכנסותיו, הן כמרצה והן ממתן שירותי טיוב נתונים, לפקיד השומה, וזאת בהתאם לסעיף 131 לפקודה. כמו כן היה הנאשם חייב בניהול ספרי חשבונות בהתאם לפקודה ולהוראות מס הכנסה (ניהול פנקסי חשבונות), תשל"ג-1973. דין זה חל על החברות, כאשר הנאשם - מכוח היותו מנהל פעיל בהן לפי הוראות סעיף 224א לפקודה - היה חייב להגיש את הדוחות השנתיים של החברות.
- הנאשם פעל בדרך המתוארת לעיל במשך עשר שנות מס, תוך התנהלות שיטתית ומתוכננת ומתוך כוונה להפיק רווח כלכלי על ידי השמטת הכנסות. הנאשם השמיט הכנסות, שלו ושל החברות, בסכום כולל שאינו ידוע למאשימה אך שאינו פחות מסך של 3,512,426 ₪.
- 4. ארבעת האישומים שבכתב האישום המתוקן מציינים, בתמצית, כלהלן:

אישום 1 (נגד נאשמים 1 ו-2)

העובדות:

- ביום 10.10.96 הורה הנאשם לאחיו, מר גיל בן-נון, לייסד את נאשמת 2. הנאשם הורה לאחיו לרשום עצמו כבעל 99% ממניות נאשמת 2, בעוד הנאשם בעל 1% ממניותיה. במהלך השנים 2000 עד 2001 נרשמה נאשמת 2 כפועלת בתחום שירותי צילום. הנאשם היה מנהל פעיל והבעלים בפועל של נאשמת 2, בעוד שלאחיו לא היתה כלל פעילות בנאשמת 2.
- נאשמים 1 ו-2 השתמשו במרמה, ערמה ותחבולה בכך שבשנת 2001 לא הגישו דו"ח שנתי לרשויות מס הכנסה של נאשמת 2, למרות שהיתה לה פעילות עסקית שנבעה מעיסוקו של הנאשם, בסכום בלתי ידוע למאשימה שאינו פחות מסך של 264,359 ₪.

הוראת החיקוק:

ניהול פנקסי חשבונות ורשומות כוזבים - עבירה לפי סעיף 220(4) יחד עם סעיף 224א לפקודה; שימוש במרמה, ערמה או תחבולה - עבירה לפי סעיף 220(5) יחד עם סעיף 224א לפקודה.

אישום 2 (נגד נאשמים 1 ו-3)

העובדות:

- ביום 18.08.98 הורה הנאשם לדודו, מר ישראל אשל, ולמר שי ישעיהו ברוש, לייסד את נאשמת 3, והם נרשמו כבעלי המניות של נאשמת 3 על פי בקשת הנאשם. ביום 18.05.05 הועברו המניות, על פי עמוד 2

הוראת הנאשם, לאדם בשם מר מייק פרל, שזהותו אינה ידועה.

- במהלך השנים 2003 עד 2004 נרשמה נאשמת 3 כפועלת בתחום העסקת כוח אדם. הנאשם היה מנהל פעיל והבעלים בפועל של נאשמת 3, בעוד שלמר אשל, מר ברוש ומר פרל לא היתה כלל פעילות בנאשמת 3.
- בשנים 2003 עד 2004 הגישו נאשמים 1 ו-3 דוחות שנתיים כוזבים של נאשמת 3 לרשויות המס. בדוחות אלה מסרו נאשמים 1 ו-3 תרשומות כוזבות בכך שדיווחו רק על חלק קטן מהכנסותיה של נאשמת 3 והשמיטו הכנסות בסכום בלתי ידוע שאינו פחות מסך של 720,311 ₪, שנבעו מעיסוקו של הנאשם.

הוראת החיקוק:

השמטת הכנסה מדו"ח - שתי עבירות לפי סעיף 220(1) יחד עם סעיף 224 לפקודת מס הכנסה; **מסירת תרשומת כוזבת בדו"ח** - שתי עבירות לפי סעיף 220(2) יחד עם סעיף 224 לפקודה; **ניהול פנקסי חשבוניות ורשומות כוזבים** - שתי עבירות לפי סעיף 220(4) יחד עם סעיף 224 לפקודה; **שימוש במרמה, ערמה או תחבולה** - שתי עבירות לפי סעיף 220(5) יחד עם סעיף 224 לפקודה.

אישום 3 (נגד נאשמים 1 ו-4)

העובדות:

- ביום 2.11.04 הורה הנאשם למר יוסף כהן לייסד את נאשמת 4 ולהירשם כבעל המניות שלה. בחודש מרץ 2006 העביר הנאשם את מניות נאשמת 4 על שמו ורשם כמנהלת החברה ודירקטורית את גב' ברוטון.
- במהלך השנים 2004 עד 2007 נרשמה ופעלה נאשמת 4 כבית קפה. הנאשם היה מנהל פעיל והבעלים בפועל של נאשמת 4, בעוד שלמר כהן ולגב' ברוטון לא היתה כלל פעילות בנאשמת 4. נאשמים 1 ו-4 השתמשו במרמה, ערמה ותחבולה כך שבשנת 2004 הגישו דו"ח סתמי לרשויות המס ולא דיווחו על הכנסות.
- בין השנים 2005 עד 2007 לא הגישו נאשמים 1 ו-4 דוחות שנתיים של נאשמת 4, למרות שהיתה לה פעילות עסקית שנבעה מעיסוקו של הנאשם בסכום בלתי ידוע למאשימה שאינו פחות מסך של 782,019 ₪.

הוראת החיקוק:

השמטת הכנסה מדו"ח - עבירה לפי סעיף 220(1) יחד עם סעיף 224 לפקודת מס הכנסה; **מסירת תרשומת כוזבת בדו"ח** - עבירה לפי סעיף 220(2) יחד עם סעיף 224 לפקודה; **ניהול פנקסי חשבוניות ורשומות כוזבים** - ארבע עבירות לפי סעיף 220(4) יחד עם סעיף 224 לפקודה; **שימוש במרמה, ערמה או תחבולה** - ארבע עבירות לפי סעיף 220(5) יחד עם סעיף 224 לפקודה.

אישום 4 (כנגד נאשמים 1 ו-5)

העובדות:

- ביום 8.03.07 ייסד הנאשם את נאשמת 5 ומניותיה נרשמו על שמו. בשנת 2007 הועברו מניות נאשמת 5 על שמה של גב' נטליה רודנקו, זוגתו ואם ילדיו של הנאשם. במועד שאינו ידוע למאשימה הורה הנאשם על רישום גב' שרי נוימן, תושבת חוץ, כמנהלת בנאשמת 5.
- במהלך השנים 2007 עד 2010 נרשמה נאשמת 5 כפועלת בתחום ייעוץ ניהולי, כאשר הנאשם היה מנהל פעיל והבעלים בפועל של נאשמת 5 בעוד שלגב' רודנקו ולגב' נוימן לא היתה כלל פעילות בנאשמת 5.
- נאשמים 1 ו-5 מסרו תרשומות כוזבות והשמיטו הכנסות בדוחות של נאשמת 5, שהגישו לשנים 2007 עד 2008 לרשויות המס, בכך שהגישו דוחות סתמיים, לא דיווחו על הכנסות וצינו כי "אין פעילות" לנאשמת 5, הגם שבפועל היתה לה פעילות עסקית בשנים אלה, שנבעה מעיסוקו של הנאשם, בסכום בלתי ידוע למאשימה שאינו פחות מסך של 1,247,936 ₪.
- נאשמים 1 ו-5 השתמשו במרמה, ערמה ותחבולה בכך שבשנים 2009 עד 2010 לא הגישו דוחות שנתיים לרשויות מס הכנסה של נאשמת 5 למרות שהיתה לה פעילות עסקית, שנבעה מעיסוקו של הנאשם, בסכום בלתי ידוע למאשימה שאינו פחות מסך של 499,639 ₪.
- במועד שאינו ידוע למאשימה השמיד הנאשם את ספרי הנהלת החשבונות של נאשמת 5 או הורה לאחר לעשות כן. בעשותו כך השמיד הנאשם מסמכים שיש להם ערך לעניין השומה.

הוראת החיקוק:

השמטת הכנסה מדו"ח - שתי עבירות לפי סעיף 220(1) יחד עם סעיף 224 א לפקודת מס הכנסה; **מסירת תרשומת כוזבת בדו"ח** - שתי עבירות לפי סעיף 220(2) יחד עם סעיף 224 א לפקודה; **ניהול פנקסי חשבונות ורשומות כוזבים** - ארבע עבירות לפי סעיף 220(4) יחד עם סעיף 224 א לפקודה; **שימוש במרמה, ערמה או תחבולה** - ארבע עבירות לפי סעיף 220(5) יחד עם סעיף 224 א לפקודה; **השמדת מסמכים שיש להם ערך לעניין השומה** - ארבע עבירות לפי סעיף 216(6) יחד עם סעיף 224 א לפקודה.

5. הנאשם הודה כאמור בעובדות כתב האישום המתוקן, בשמו ובשם החברות, ועל יסוד הודאה זו הורשעו הנאשמים כולם בכל העבירות שבהן הם הואשמו בכתב האישום המתוקן כמפורט לעיל.
6. הנאשמים לא הסירו את המחדל מושא כתב האישום המתוקן. באי-כוח הצדדים טענו אפוא לפניי לעונש בהתאם, ונקבע מועד למתן גזר הדין. ואולם, זמן קצר לפני מתן גזר הדין הודיע ב"כ הנאשמים כי הנאשם הגיע לסיכום עקרוני בעניין הסרת המחדל וביקש לקבוע דיון נוסף להשלמת הטיעונים לעונש, על רקע זה. ב"כ המאשימה הסכימה, בהגנותה, לבקשה זו, ובנסיבות העניין נעתרתי לבקשה וקבעתי מועד להשלמת הטיעונים לעונש.
- יש לציין כי על פי ההסכם, שנערך בסופו של דבר בין הנאשם לבין רשות המיסים, הנאשם שילם סך של 700,000 ₪ ובכך הסיר את מלוא המחדל מושא כתב האישום המתוקן.

ב. תסקיר שירות המבחן:

7. במסגרת הסדר הטיעון הסכימו הצדדים לבקש קבלת תסקיר שירות המבחן בעניינו של הנאשם, ובית המשפט נעתר לבקשה. בתסקיר שנערך נסקרו בהרחבה נסיבות חייו של הנאשם, יליד שנת 1964. הנאשם גדל לדבריו בנסיבות חיים לא פשוטות וסבל מאלימות במשפחה. בגיל 15 עבר הנאשם

להתגורר בקיבוץ ולאחר מכן שירת שירות צבאי מלא, שבמהלכו אף הוכשר כקצין. לאחר שהשתחרר מהשירות הצבאי למד הנאשם באוניברסיטה והשלים תואר ראשון ותואר שני בכלכלה. הנאשם החל להרצות בתחום הכלכלה באוניברסיטה הפתוחה ושלח ידו בעסקים.

8. הנאשם התקשה בחייו האישיים וביחסים עם נשים ועל רקע זה פנה לטיפול פסיכולוגי. בהקשר זה יש לציין כי בפני שירות המבחן הוצגה חוות דעת מטעם הפסיכולוג המטפל, שאף שוחח עם שירות המבחן. רק בשלב מאוחר יחסית בחייו נכנס הנאשם לקשר זוגי עם אישה, הצעירה ממנו בכ-15 שנים, שממנה נולדו לו שלושה ילדים. כיום הילדים הינם בגילאי תשע שנים, חמש שנים ושנה.

9. הנאשם ציין בפני שירות המבחן כי הוא מודה בעובדות כתב האישום המתוקן ואף הביע חרטה על מעשיו. לדבריו, הוא פעל בדרך שפעל בעטייה של מצוקה כלכלית קשה, על רקע חובות גבוהים לשוק האפור ואיומים שהופעלו עליו. הנאשם ביטא מצוקה קשה וניכר היה כי הוא מתקשה להתמודד רגשית ונפשית עם המשבר אותו חווה.

10. שירות המבחן ציין כי התרשם מקיום פער בין היכולות הקוגניטיביות הגבוהות של הנאשם לבין החסכים הרגשיים המאפיינים אותו, פער המהווה בסיס לנטילת סיכונים ולהתנהגות בעלת אופי מרמתי (ר' בעמ' 4 לתסקיר). שירות המבחן סיכם אפוא את המלצותיו כלהלן:

...אנו ערים לחומרת העבירות והימשכותן לאורך תקופה ארוכה של מספר שנים ולכן סבורים כי יש מקום לענישה מוחשית במסגרת מאסר. יחד עם זאת, לאור מצבו כמתואר והערכתנו כי הסיכון להישנות עבירות דומות נמוך כיום, אנו ממליצים כי בית המשפט ישקול זאת במסגרת ההחלטה לגבי אורך עונש המאסר שיוטל עליו (ההדגשות הוספו).

ג. הראיות לקביעת העונש ועיקר טיעוני ב"כ הצדדים:

(1) הראיות מטעם המאשימה ועיקר טיעוני באת-כוחה:

11. כראיות לקביעת העונש הגישה ב"כ המאשימה תדפיס שע"מ (הוגש וסומן ע/1) בעניין שיעור חובו של הנאשם במועד הטיעונים לעונש, אשר כלל גם תוספות ריבית. יחד עם זאת, משהוסר המחדל בסכום שהוסכם בין הצדדים, שיעור החוב הנ"ל - שטפח והאמיר לסכום העולה על 8.5 מיליון ₪, נוכח העובדה שבזמנו לא שילם הנאשם מאומה על חשבון חובו לציבור - אינו רלוואנטי יותר.

12. ב"כ המאשימה הדגישה בטיעוניה לעונש את היבטי החומרה בפרשה דנא, הממשיכים להתקיים גם לאחר שכתב האישום תוקן בהסדר הטיעון והופחתו ממנו סכומים ואישומים. בהקשר זה ציינה ב"כ המאשימה את היבטי החומרה הבאים: (א) ההיקף הנכבד של השמטת ההכנסה - 3.5 מיליון ₪; (ב) ריבוי העבירות - כשלושים במספר; (ג) ביצוע העבירות לאורך תקופה ממושכת - כעשור; ו-(ד) רכיבי המרמה והתחכום.

13. באשר להיבט המרמה תיארה ב"כ המאשימה כיצד הקים הנאשם את ארבע החברות, תוך שימוש באנשי קש שחלקם לא ידועים ואי אפשר להגיע אליהם, והכל על מנת להעלים את הכנסותיו ולהסתירן במרמה מפני רשויות המס. החברות נרשמו כעוסקות-כביכול בתחומים שונים, הגם שהכנסתן היתה ממקור אחר לחלוטין, ומכאן הכוונה הברורה להתחמק מתשלום מס; כפי שהנאשם גם הודה. לשיטת ב"כ המאשימה, אף מהתסקיר עולה כי הנאשם הינו עבריין צווארון לבן: משכיל, מצליח בעסקיו, שעבר

עבירות מתוך מטרה וכוונה להפיק רווח כלכלי. בנסיבות אלה, הטיפול הפסיכולוגי שאותו עבר הנאשם אינו יכול להיחשב כהליך שיקומי ואין מקום להתחשב בו בגזירת הדין.

14. ב"כ המאשימה הדגישה את חומרתן הרבה של עבירות המס. לדידה של ב"כ המאשימה, מדיניות ענישה מחמירה ראויה במיוחד ליישום במקרה דנא, בו הנאשם ביצע את העבירות במשך תקופה של כעשור, כשהוא גורף סכומים ניכרים לכיסו. יתר על כן, ההיקף הכספי של העבירות אותן ביצע הנאשם אף הלך והאמיר במשך השנים.

במצב דברים זה, כך לשיטת ב"כ המאשימה, אין מקום לקבל טענות מצד הנאשם למצב כלכלי קשה או לפשיטת רגל, ויש להעדיף את האינטרס הציבורי על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם, שכשלעצמן אינן יוצאות דופן בכגון דא. ב"כ המאשימה הוסיפה והטעימה, כי אפילו מתסקיר שירות המבחן עולה שהענישה הראויה במקרה דנא הינה בדרך של מאסר בפועל, ובוודאי שאין זה המקרה שבו יש להימנע מהשתת עונש זה מטעמי שיקום.

15. הגם שב"כ המאשימה הפנתה לפסיקה היא הוסיפה וטענה כי מקרה כגון זה, בו הושמטו הכנסות במרמה ובתחבולה במשך כעשור, הינו חסר תקדים. ב"כ המאשימה ביקשה אפוא לקבוע מתחם עונש הולם מחמיר בפרשה דנא - תוך ראייתה כ"אירוע" אחד - בין 24 חודשי מאסר בפועל לבין 40 חודשי מאסר בפועל.

16. באשר לגזירת עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם עתרה ב"כ המאשימה להחמרה עם הנאשם, ולגזירת עונש של 36 חודשי מאסר בפועל, הגם שמדובר בעונש שהינו במחצית העליונה של מתחם העונש ההולם לשיטתה, וזאת על רקע אי הסרת המחדל. ב"כ המאשימה עתרה גם לענישה נלווית, בדמות מאסר מותנה וקנס כספי מכביד מאוד, בשיעור של 500,000 ₪.

במסגרת השלמת הטיעונים לעונש - לאחר הסרת המחדל - ציינה ב"כ המאשימה כי הסרת המחדל הינה אמנם נסיבה מהותית לקולת העונש, אך יחד עם זאת הדגישה את שני אלה:

ראשית, הסרת המחדל נעשתה בעיתוי מאוחר ביותר, רק לאחר הטיעונים לעונש בהם נתבקשה השתת עונש מאסר בפועל ממושך על הנאשם. בנסיבות אלה הסרת המחדל אינה מלמדת על חרטה אמיתית וכנה מצד הנאשם.

שנית, הפסיקה חזרה וקבעה כי אין בהסרת מחדל כדי לשלול השתת עונש של מאסר בפועל.

בנסיבות אלה צמצמה ב"כ המאשימה את טיעוניה לענישה מחמירה במידה מוגבלת בלבד, ועתרה להשית על הנאשם עונש של 28 חודשי מאסר בפועל וקנס כספי בסך של 200,000 ₪.

17. עוד התייחסה ב"כ המאשימה בטיעוניה לסוגיית חלופי הזמן ואגב כך ביקשה לדחות כל טענה לשיהוי או לעיכוב בלתי סבירים. ב"כ המאשימה ציינה, בהקשר זה, כי החקירה בפרשה החלה בחודש אוקטובר 2010, חומר החקירה הועבר לפרקליטות בחודש מאי 2013, ומכתב השימוע נשלח לנאשם בחודש נובמבר 2014.

18. לבסוף, באשר לחברות-הנאשמות הבהירה ב"כ המאשימה כי מדובר בחברות שאינן פעילות יותר. בנסיבות אלה עתרה ב"כ המאשימה לכיבוד הסכמות הצדדים בדבר בקשה משותפת להטלת קנס סמלי, בסך של 1,000 ₪, על כל אחת מהחברות.

הראיות מטעם הנאשמים ועיקר טיעוני בא-כוחם:

(2)

19. טיעונו של ב"כ הנאשמים התרכז, מטבע העניין, בנאשם. ב"כ הנאשמים הגיש מספר ראיות לעונשו של הנאשם (הוגשו וסומנו 1/ס עד 3/ס), כלהלן:

(א) חוות דעת מאת גב' לימור קרלינסקי-ארג'י, מדריכת הורים (1/ס). חוות הדעת מתארת את מצב משפחתו הקרובה של הנאשם והקשיים בתפקוד המשפחה על רקע מחלת גרייבס ממנה סובלת זוגתו של הנאשם. להערכת מדריכת ההורים, תפקידו של הנאשם במערכת המשפחתית הוא חיוני, והיעדרותו ממנה תגרום לנזק משמעותי למשפחתו ולילדיו הרכים בשנים.

(ב) פירוט תיקיו של הנאשם בהוצאה לפועל (2/ס), שממנו עולה כי הנאשם שקוע בחובות כבדים לגורמים שונים.

(ג) אסופת מסמכים המלמדים על השתתפותו של הנאשם בפעילויות התנדבותיות (3/ס).

20. ב"כ הנאשמים הדגיש את נסיבותיו האישיות הקשות של הנאשם והרחיב בתיאורן. הנאשם גדל בצל אלימות במשפחה, שאילצה אותו לעזוב את הבית ולעבור להתגורר בקיבוץ, בו הוא גדל כילד-חוץ דחוי; והכל כמתואר הן בתסקיר שירות המבחן והן בחוות הדעת 1/ס. חרף זאת השכיל הנאשם לנהל אורח חיים נורמטיבי, שירת כקצין בצבא ורכש השכלה גבוהה.

העבירות מושא כתב האישום בוצעו על רקע משבר כלכלי קשה, אותו חווה הנאשם לפני 16 שנים, אשר הוביל את הנאשם להסתבכות חמורה עם גורמים בשוק האפור. בהקשר זה הפנה ב"כ הנאשמים להחלפות השם שעשה הנאשם, שאין בהן כדי לשנות מבחינת הרשויות - משום שהן פועלות על פי מס' תעודת זהות - ועל כן דווקא מלמדות על מצוקתו של הנאשם מול גורמים בשוק האפור.

21. לטענת ב"כ הנאשמים, מאז שהנאשם נכנס למערכת יחסים זוגית ונולדו לו ילדים, הוא מבקש לערוך שינוי בחייו ולחלץ את עצמו מדרך העבירה. מאז אותה תקופה - דהיינו מאז שנת 2010 - הנאשם לא ביצע עבירות נוספות וחזר למסלול נורמטיבי בו הוא עובד, מפרנס את משפחתו ומשלם מיסים כחוק. זאת, חרף הקושי הרב הנובע מכך שהתיק דנא תלוי לנאשם כחרב מעל לראשו, כך שהנאשם ומשפחתו חיים בחשש ובמצוקה, שאף הובילה את זוגתו לשתי הפלות. בהקשר זה הפנה ב"כ הנאשמים גם לחלוף הזמן - 16 שנים מאז תחילת ביצוע העבירות - וטען כי בחלוף זמן ממושך שכזה אין זה סביר להשית על נאשם עונש של מאסר בפועל. בנסיבות כאלה, כך לשיטתו, השתת עונש של מאסר בפועל אינה אפקטיבית ואף אינה הוגנת.

22. ב"כ הנאשמים הדגיש כי כאשר עסקינן בעבירות לפי הפקודה, סכום ההכנסה שהושמטה אינו מצביע באופן ברור על סכום המס שלא שולם, שכן חישובו של המס הוא מורכב הן בשל ניכוי ההוצאות והן בשל שיעורי המס המשתנים. לפיכך, כך לשיטתו, אין ליתן משמעות לסכום ההשמטה של 3.5 מיליון ₪, שאותו הדגישה ב"כ המאשימה. בהשלמת הטיעונים הוסיף ב"כ הנאשמים וטען כי בסופו של יום - על פי ההסכם שנערך בין הנאשם לבין רשות המיסים - הסתבר כי חובו של הנאשם לציבור לא עלה על 700,000 ₪, סכום שלטעמו מצביע על חומרה מופחתת של העבירות ומכאן על מידת פגיעה מתונה-יחסית בערכים המוגנים על ידי העבירות.

23. עוד טען ב"כ הנאשמים, בהקשר להסרת המחדל, כי מדובר בסוגיה היורדת לשורשה של שאלת

הענישה, וביקש ליתן לה משקל בהתאם. ב"כ הנאשמים הדגיש, בהדבק דברים זה, כי הנאשם עשה מאמצים עצומים על מנת לגייס את הסכום שנדרש להסרת המחל, לרבות בהסכם שערך עם אחיו ובו מבר את חלקו בירושה העתידית של הוריו (הוגש במסגרת השלמת הטיעונים וסומן 4/ס).

24. ב"כ הנאשמים הוסיף וטען כי השותפים לדבר עבירה - "אנשי קש" כתיאור המאשימה - לא הועמדו לדין. זאת, למרות שלפחות את חלקם ניתן היה לאתר וכאשר הלכה פסוקה היא שגם אנשי קש נושאים באחריות לעבירות מס. בנסיבות אלה, אף היבט זה צריך לפעול לזכותו של הנאשם, במסגרת שיקולים של הגנה מן הצדק. לפיכך, וכאשר עסקינן בנאשם שהודה ונטל אחריות, חסך ניהול משפט ארוך ומורכב ואף הסיר המחל במלואו, מן הראוי להסתפק בעונש של מאסר בפועל לתקופה של שישה חודשים שניתן יהיה לרצותו בדרך של עבודות שירות.

25. לבסוף הנאשם, בדברו האחרון לעונש, נשא דברים נרגשים. הנאשם הדגיש כי הוא מצר מאוד על הטעות שעשה - בכך שביקש לשלם חובות שצבר בדרך של העלמת מיסים - טעות אשר פגעה במדינה, בחברה ובו-עצמו. הנאשם הדגיש כי הוא עובד לפרנסתו כמרצה לכלכלה ועל כן הקלון, שדבק בו עקב התיק דנא, הינו קשה מנשוא.

עוד תיאר הנאשם את נסיבותיו האישיות והמשפחתיות והוסיף כי מאז שנולדו ילדיו הוא שינה את גישתו לחיים.

ד. דיון והכרעה:

(1) קביעת מתחם העונש ההולם:

26. בעת גזירת עונשו של נאשם על בית המשפט לקבוע, תחילה, את מתחם העונש ההולם לכל אירוע עברייני שבגיני הורשע הנאשם, ולאחר מכן לגזור את עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם; והכל כאמור בהוראות סעיף 40ג יחד עם סעיף 40ג לחוק העונשין. ב"כ המאשימה ביקשה לראות בפרשה דנא משום אירוע מתמשך אחד, חרף העובדה שמדובר במספר שנות מס, ואיני רואה מקום להחמיר עם הנאשמים מעבר לעתירתה.

27. על פי הוראות חוק העונשין, קביעת מתחם העונש ההולם לכל אירוע תיעשה תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירות ובמידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות. באשר לעבירות מס חזרה הפסיקה וקבעה כי מדובר בעבירות חמורות, שביצוען פוגע בערכים חברתיים חשובים, ובהם ההגנה על הקופה הציבורית שבאוצר המדינה וההגנה על שוויון הנשיאה בנטל המס. לא זו אף זו: בעבירות מס אין מדובר רק בהפרת חובה הקבועה בדין אלא גם בגזל של כספים מקופת הציבור.

28. כאשר מדובר בעבירות מס הכוללות יסוד של מרמה, כבענייננו, מידת הפגיעה בערכים החברתיים האמורים היא חמורה אף יותר. לפיכך, הענישה בגין ביצוע צריך שתכלול, ככלל, רכיב של מאסר בפועל ממשי מאחורי סורג ובריח. זאת, במיוחד במקרים, שוב כבענייננו, שבהם מדובר בהעלמת הכנסות שיטתית לאורך שנים ובהיקף כספי ניכר (ר' ע"פ (מחוזי ת"א) 70003/04 **מדינת ישראל נ' הגואל** (2004); רע"פ 5060/04 **הגואל נ' מדינת ישראל** (2005). השווה גם רע"פ 3998/15 **פלוגי נ' מדינת ישראל** (2015)).

29. ב"כ הנאשמים ביקש להקל עם הנאשם בשל אי העמדתם לדין של אנשי הקש, ואמנם חלקו

היחסי של הנאשם בביצוע העבירות הינו נסיבה רלוואנטית לקביעת מתחם העונש ההולם (ר' בהוראות סעיף 40ט(א)(2) לחוק העונשין). דא עקא, שבמקרה דנא אנשי הקש היו קרוביו ומקורביו של הנאשם, שהוא נטל אחריות מלאה על מעשיהם, כאשר את חלק מאנשי הקש אף לא ניתן היה לאתר. בנסיבות אלה, אין כל היגיון בהקלה עם הנאשם בשל אי העמדת אנשי הקש לדין, במיוחד כאשר אין עוררין על העובדה שהנאשם הוא שהיה הרוח החיה והיוזמת בביצוע העבירות.

30. הפסיקה בעבירות מס הינה רבה וענפה. מתוכה ראוי לציין כאן את רע"פ 7964/13 **רובינשטיין**

נ' מדינת ישראל (2013), מקרה שבו דובר בעבירות מס בהיקף פחות במידת-מה מהמקרה דנא, אשר בוצעו במשך תקופה קצרה במידה ניכרת מענייננו, אך מקרה שכלל גם ביצוע עבירות לפי חוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1975. באותו מקרה - בו לא הוסר המחל - אישר בית המשפט העליון מתחם עונש הולם, ברכיב הענישה של מאסר בפועל, שבין 20 חודשי מאסר בפועל לבין 36 חודשי מאסר בפועל.

31. מקובל עלי טיעון ב"כ הנאשמים, שלפיו הסרת מחלל מלאה הינה נסיבת-קולה היורדת לשורשה

של שאלת הענישה בעבירות פסקליות כגון דא. אכן, מי שמסיר את מחללו במלואו מצמצם את הפגיעה בערכים החברתיים, המוגנים על ידי עבירות המס. לפיכך יש בהסרת מחלל מלאה כדי להשפיע, במידת מה, גם על קביעת מתחם העונש ההולם עצמו, ולא רק על גזירת העונש בתוך מתחם העונש ההולם. נכון אני אף להניח, כי אין מקום להפחית במידה ניכרת מהמשמעות המקלה של הסרת מחלל מלאה גם כאשר ההסרה נעשית, כבענייננו, באיחור ניכר; וזאת בבחינת מוטב מאוחר מאשר לעולם לא.

יחד עם זאת, יש לזכור כי מי שמסיר מחלל רק מתקן, ובדיעבד, את תוצאותיה של עבירה פלילית אותה הוא ביצע. לפיכך נפסק, לא אחת, שאין בהסרת מחלל כדי למנוע הטלת עונש של מאסר בפועל, להבדיל מהתחשבות במשך עונש המאסר בפועל שיוטל (ר' למשל רע"פ 5872/14 **ירון נ' מדינת ישראל** (2014), בפסקה 12 להחלטה).

32. בנסיבות אלה - ובהתחשב במהות העבירות דכאן, התמשכותן והיקפן - אין אפשרות לסטות

במקרה דנא מהכלל המחייב הטלת עונש של מאסר בפועל בכגון דא. יוטעם בהקשר זה, כי עסקינן בעבירות שבוצעו בתחכום ובשיטתיות, במשך זמן ניכר, ועל כן הרף התחתון של מתחם העונש ההולם חייב לכלול עונש משמעותי של מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח.

אני קובע אפוא את מתחם העונש ההולם בפרשה דנא בין 15 חודשי מאסר בפועל לבין 30 חודשי מאסר בפועל.

33. כיוון שמדובר בעבירות כלכליות מובהקות, אני קובע כי מתחם העונש ההולם כולל גם קנס. יחד

עם זאת, לעניין קביעת מתחם עונש הקנס ההולם יש להתחשב גם במצבו הכלכלי של הנאשם - כאמור בהוראות סעיף 40 לחוק העונשין - שהרי ענישה כלכלית אינה תחליף להליכי גביה ובוודאי שאינה מיועדת להארכת תקופת מאסר שנגזרה על נאשם.

בנסיבות אלה אני קובע כי מתחם עונש הקנס ההולם, במקרה דנא, הינו בין קנס בסך של 50,000 ₪ לבין קנס בסך של 150,000 ₪.

(2) גזירת עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם:

34. לאחר קביעת מתחם העונש ההולם על בית המשפט לגזור את עונשו של הנאשם בתוך מתחם

זה, בהתאם להוראות סעיף 40יא וסעיף 40יב לחוק העונשין.

חריגה לכך קולה ממתחם העונש ההולם אמנם אפשרית משיקולי שיקום - כאמור בהוראות סעיף 40ד לחוק העונשין - אך על פני הדברים אינה מתאימה למקרה דנא, שבו אף תסקיר שירות המבחן אינו ממליץ לבכר שיקולי שיקום על פני שיקולי ענישה.

35. באשר לנאשם שלפניי, השיקולים הרלוואנטיים לגזירת עונשו בתוך מתחם העונש ההולם הינם כלהלן:

עברו הפלילי של הנאשם - לנאשם אין הרשעות קודמות או מאוחרות לעבירות מושא כתב האישום המתוקן. מדובר, כמובן, בנסיבה מהותית לקולת העונש.

הפגיעה של העונש בנאשם ובמשפחתו - הטלת עונש של מאסר בפועל תפגע הן בנאשם והן בזוגתו ובילדיהם המשותפים, שכולם צעירים ורכים בשנים.

הודאה ונטילת אחריות - הנאשם הודה בעובדות כתב האישום המתוקן, בשמו ובשם החברות-הנאשמות. בכך חסך הנאשם מזמנם של העדים, הצדדים ובית המשפט. פשיטא כי נסיבות אלה יש לזקוף, ובאופן מהותי, לזכותו של הנאשם. בנוסף, כפי שהדברים באו לידי ביטוי בדברו האחרון של הנאשם לעונש, הנאשם נטל אחריות על מעשיו, ואף זאת יש לזקוף לזכותו.

מאמצי הנאשם לתיקון תוצאות העבירות ולפיצוי על הנזק שנגרם בעטיין - הנאשם הסיר, אם גם באיחור ניכר, את מלוא המחדל מושא כתב האישום המתוקן.

נתוניו האישיים של הנאשם ונסיבות חייו - הנאשם הינו יליד שנת 1964 וכאמור ניהל כל חייו אורח חיים נורמטיבי.

הנאשם חזר וטען כי ביצע את העבירות על רקע נסיבות אישיות לא פשוטות וקשיים כלכליים חמורים. יחד עם זאת, יש לזכור כי עבירות מס מבוצעות לא אחת על ידי בני אדם נורמטיביים מן היישוב, בעלי משפחות, אשר נקלעו למצוקה כלכלית קשה בעטיים של משברים חמורים - בין במישור הכלכלי, בין במישור הבריאותי, ובין במישור החיים האישיים. לעיתים גם קיים שילוב משברים בכמה ממישורים אלה, ולפרקים הנאשם אף נאלץ לנקוט בהליכי פשיטת רגל.

ואולם, אך מובן הוא כי מצוקה כלכלית - יהא אשר יהא רקעה, ותהא אשר תהא חומרתה - אינה בבחינת היתר לבצע עבירות מס. פשיטא, כי אין לקבל ניסיון להתמודד עם מצוקה כלכלית בדרך של העלמת הכנסה ואי תשלום מיסים, ועל כן גם אין מקום להקל עם מי שלטענתו ביצע עבירות מס בשל מצוקה כלכלית.

חלופי הזמן מעת ביצוע העבירה - מעת תחילת ביצוע העבירות אמנם חלפו שנים ארוכות, אך בהקשר זה יש לזכור כי העבירות בוצעו על פני תקופה ממושכת והחקירה החלה רק בסוף שנת 2010. אכן, ראוי היה שהתיק יטופל בקצב מהיר מזה בו הוא טופל, אך לוח הזמנים שתואר על ידי ב"כ המאשימה אינו מצביע על שיהוי בלתי סביר, ובוודאי לא על שיהוי המצדיק להימנע מהשתת מאסר בפועל. יש מקום אפוא ליתן לחלופי הזמן משקל-מה לקולת העונש, אך לא למעלה מכך.

36. העולה משקלול הנסיבות והשיקולים דלעיל הוא שבמקרה דנא נסיבות הקולה עולות במשקלן על נסיבות החומרה, באופן שיש לגזור את עונשו של הנאשם ברף התחתון של מתחם העונש ההולם; וכך אני קובע.

ה. סוף דבר:

37. לפיכך - ובהתחשב בשיקולים לכך חומרה ולכך קולה, אשר פורטו לעיל - אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

(א) 15 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

הנאשם יתייצב לביצוע מאסרו בבית המעצר ניצן, או במקום אחר שייקבע שירות בתי הסוהר, ביום 15.2.17 עד השעה 10:00.

ב"כ הנאשמים יואיל ליצור קשר עם שלטונות שירות בתי הסוהר על מנת להבטיח מיון מוקדם של הנאשם, כדי להקל על קליטתו בבית הסוהר.

(ב) מאסר על תנאי למשך 8 חודשים, אותו לא יישא הנאשם אלא אם כן יעבור, תוך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר, עבירה לפי פקודת מס הכנסה.

(ג) קנס בסך של 50,000 ₪, או שישה חודשי מאסר תמורתו.

הקנס ישולם ב-20 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים, החל מיום 1.1.18 ובכל ראשון לחודש שלאחריו. היה והנאשם לא ישלם את אחד התשלומים במועד תועמד כל יתרת הקנס לפירעון מיד.

38. באשר לחברות - נאשמות 2 עד 5 - אני מחליט לכבד את הסכמות הצדדים ומטיל על כל אחת מהן קנס סמלי בסך של 1,000 ₪ (לכל אחת מנאשמות 2 עד 5). הקנס ישולם עד ליום 1.3.17.

זכות ערעור בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ד' טבת תשע"ז, 02 ינואר 2017, במעמד הצדדים.